

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken bestond bij vijf fracties de behoefte de minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over zijn brief d.d. 7 juni 2010 (kamerstuk 21501-02, nr. 970) inzake de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 14 juni 2010 (inclusief het deel Ontwikkelingssamenwerking).

De minister heeft op de vragen en opmerkingen geantwoord bij brief van 2010. De vragen en opmerkingen van de fracties en de antwoorden van de minister zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Ormel

De griffier van de commissie,
Van Toor

Midden-Oosten Vredespolitiek (MOVV)

De leden de CDA-fractie danken de minister voor de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken waarvan ze met instemming kennis hebben genomen. Ten aanzien van het MOVV verwachten ze een inzet van Nederland zoals ze die gewend zijn. Mogelijk wordt er ook gesproken over het onderzoek naar de gebeurtenissen rondom het hulpkonvooi richting Gaza. Kan de minister ingaan op de voortgang op dit terrein, of dit conform de internationale standaarden wordt ingericht en een taxatie geven of betrokken landen hierbij een rol gaan spelen?

De leden van de PvdA-fractie spreken de verwachting uit dat ook de EU zich alsnog eensgezind schaart achter het brede internationale verzoek aan Israël om mee te werken aan een onafhankelijk onderzoek naar het geweld tijdens de onderschepping van het humanitaire hulpkonvooi voor Gaza door de Israëlische marine in internationale wateren. De leden van de PvdA-fractie vernemen graag of de demissionaire minister van Buitenlandse Zaken zo'n standpunt op zijn minst niet zal blokkeren. Teneinde zo nodig de druk op Israël te verhogen om aan zo'n onafhankelijk internationaal onderzoek mee te werken achten deze leden de inzet van de beschikbare middelen en instrumenten uit het Associatieakkoord mogelijk. Hoe liggen daartoe de verhoudingen op dit moment binnen de Raad?

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de gebeurtenissen rond de internationale vloot met hulpgoederen voor het geblokkeerde Gaza de aanleiding moeten zijn voor de EU én voor Nederland om er bij Israël krachtig op aan te dringen dat deze blokkade wordt opgeheven. Dat had al jaren geleden moeten zijn gebeurd. Nederland moet de inzet van een internationale burgerbeweging benutten om dat in EU verband af te dwingen bij Israël. De situatie voor de bevolking van Gaza is onhoudbaar en moet worden beëindigd. Dat is ook van belang voor de veiligheidssituatie van Israël voor de langere termijn. Datzelfde geldt voor de noodzaak druk op Israël uit te oefenen om de bouw van nederzettingen bij Jeruzalem en elders op de Westelijke Jordaanoever onmiddellijk te staken. Dan kunnen onderhandelingen beginnen. De EU kan de voortgang van het MOVV het best bevorderen door aan te kondigen het huidige Associatieakkoord op te schorten als Israël de blokkade van Gaza niet beëindigt en de bouw van nederzetting stopt. Nu is het moment om een doorbraak te bewerkstelligen. De leden van de SP-fractie verwachten van de minister van Buitenlandse Zaken dat hij dat doet op de RBZ.

De leden van de VVD-fractie zouden graag een actuele weergave zien van het standpunt van de autoriteiten in Gaza met betrekking tot het voortbestaan van de staat Israël en vernemen gaarne op welke wijze Nederland dat standpunt aan de orde zal stellen in de komende Raad Buitenlandse Zaken. Bovendien zouden de leden van de VVD-fractie graag een standpunt van de Nederlandse regering vernemen over de oproep tot een boycot van Israëlische producten. Zal na de eerdere actie tegen de supermarktketens Aldi en Lidl nu ook Albert Heijn door een boycot worden getroffen in verband met de Gaza-problematiek? Hoe omvangrijk is die boycot en hoe reageert de Nederlandse regering daarop? Wordt deze aangelegenheid ook aan de orde gesteld in Europees verband en zo ja, op welke wijze?

De leden van de D66-fractie constateren dat het enteren van een hulpkonvooi richting Gaza door Israëlische soldaten niet op de ontwerpagenda staat. De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het opmerkelijk is dat deze gebeurtenis geen onderwerp van bespreking is. Deze leden zijn van mening dat er een onafhankelijk en internationaal

onderzoek gedaan moet worden naar het mogelijk disproportionele geweld door Israël. Zij hebben met teleurstelling kennis genomen van het feit dat Nederland in de VN Mensenrechtenraad tegen een internationaal onderzoek heeft gestemd. Zij vragen aan de minister of hij uiteen kan zetten waarom hij daarvoor gekozen heeft. Wat zijn de procedures inzake stemming in de VN Mensenrechtenraad door een demissionair kabinet? Had het kabinet zich niet moeten onthouden van stemming? Zij vragen aan de minister of hij de stelling onderschrijft dat een spoedig onafhankelijk en internationaal onderzoek de spanningen in de regio beter kan adresseren dan onderzoek van Israël – en mogelijk Turkije – zelf.

Iran

De leden van de PvdA-fractie willen nog eens benadrukken het belang van proportionaliteit in het gehele Midden Oosten als het gaat om de aanpak van schending mensenrechten en (dreigende) proliferatie van kernwapens. Inzake de voorbereiding van aanvullende EU-maatregelen op een nieuwe, nog vast te stellen sanctieresolutie van de VN-Veilighedsraad willen de leden van de PvdA-fractie duidelijk stellen dat eerst deze nog door de VNVR vast te stellen resolutie beoordeeld zal moeten worden m.n. op de aangereikte sanctiemogelijkheden, voordat er sprake zal kunnen zijn van enige implementatie van eventuele aanvullende maatregelen. Welke sancties en eventueel aanvullende maatregelen zijn nu bij de huidige stand van de besprekingen aan de orde? Er is instemming met gezamenlijk initiatief met de Fransen voor de instelling van een Leading Group Internetvrijheid. Maar hoe staat het concreet met het EU exportverbod op internetfilters?

De leden van de SP-fractie betreuren dat Nederland het initiatief van Brazilië en Turkije niet op waarde weet te schatten. De overeenkomst is een duidelijk bewijs dat de machtsontwikkelingen in de wereld niet langer van de VS en de EU afhankelijk zijn. Turkije en Brazilië hebben een knappe diplomatieke prestatie geleverd door het ruilplan uit oktober 2009, dat op initiatief van de VS was opgesteld en in het ongerede geraakt, vlot te trekken. Het getuigt van misplaatste hoogmoed om dit werk niet serieus te nemen. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat het voornemen om krachtige maatregelen te nemen tegen het Iraanse leiderschap, «die de bevolking zo mogelijk ontzien», een gevaarlijk voorbehoud in zich dragen. Dat is «zoveel mogelijk». Graag worden de leden van de SP-fractie precies geïnformeerd over het soort sancties dat wordt overwogen. De leden van de SP-fractie steunen de wil van de Iraanse bevolking om een nieuwe grondwet en een nieuwe republiek te vormen en het huidige regime af te zetten. Sancties tegen Iran vanwege het kernenergieprogramma schieten haar doel voorbij zolang controle van het IAEA en medewerking van Iran mogelijk blijven. Dat daarover tussen Iran en het IAEA meningsverschillen bestaan is feitelijk juist, maar geen reden voor nieuwe maatregelen. Om nu verdergaande sancties af te kondigen die ook de bevolking kunnen treffen, vervreemdt de bevolking van de oppositie. De kansen op politieke veranderingen in Iran worden er door verkleind. Daarom keuren de leden van de SP-fractie deze plannen af. Graag vernemen de leden van de SP-fractie een oordeel van de minister over het streven van Iran om uranium te verrijken tot 20%. Deelt de minister de conclusie dat het hierbij niet gaat om hoog-verrijkt uranium? Is de minister van oordeel dat het hierbij om ander materiaal gaat dan om medische toepassingen? Zo ja, kan de minister verklaren welke dat is? Is het waar dat Iran een gebrek krijgt aan uranium dat is verrijkt tot een hoogte van 20% en gebruikt moet worden voor gezondheidszorg? Indien neen, wat is dan naar het oordeel van de minister de reden van deze verrijking van het uranium? De leden van de SP-fractie steunen de aandacht voor de mensenrechtenschendingen in Iran en de EU-maatregelen tegen internetcensuur. Wat is de

precieze doelstelling van Leading Group Internetvrijheid? Is de minister bereid de Kamer daartoe uitvoeriger te informeren? Gelden deze werkzaamheden alleen Iran of ook andere landen? Wat betekent dat voor Europese onderneming die producten maken die wel internetcensuur bevorderen? Worden strafmaatregelen jegens hen overwogen?

De leden van de VVD-fractie willen vernemen of Brazilië en Turkije door de EU zullen worden aangesproken op het akkoord dat door deze landen op 17 mei jongstleden is gesloten met Iran? Hoe beoordeelt de Nederlandse regering de opstelling van Turkije met betrekking tot de hulpkonvooien richting Gaza en met betrekking tot de steeds nauwere relatie met Iran? Hoe verhoudt het nauwer maken van banden met o.m. Iran en Gaza door Turkije zich tot de ambitie van Turkije om toe te treden tot de Europese Unie? Hoe verhoudt de houding van Turkije en Brazilië zich tot de nieuwe conceptresolutie van de VN-Veiligheidsraad jegens Iran? De leden van de VVD-fractie waarderen de initiatieven die door Nederland en Frankrijk worden genomen ten behoeve van de wereldwijde bevordering van de internetvrijheid. Wat zijn de huidige kansen voor een wereldwijde regeling van die vrijheid, ook met het oog op de beperkingen die China oplegt aan het internetgebruik?

De leden van de D66-fractie spreken hun bezorgdheid uit over Iran. Deze leden achten de onwil van Iran om het vertrouwen van de internationale gemeenschap in het vreedzame karakter van zijn nucleaire programma te herstellen zeer zorgwekkend. De leden van de D66-fractie spreken hun steun uit voor de aandacht van de minister voor de voortdurende mensenrechtenschendingen. Zij spreken uit dat de aandacht voor het nucleaire vraagstuk cruciaal is, maar dat de aandacht voor de mensenrechten in Iran niet naar achteren mag worden geschoven, maar bovenaan de agenda blijft staan. Verder vragen de leden van de D66-fractie aan de minister aan welke sanctie maatregelen op dit moment wordt gedacht, en wat de bevindingen zijn van de conferentie die de minister mede mogelijk heeft gemaakt, over de rol van nieuwe technologieën en communicatiemiddelen voor Iraniërs. Kan de minister ten aanzien van de laatste vraag aangeven wat de vorderingen zijn van de op te richten pilotgroep van staten die de bescherming van vrijheden op internet bevorderen? Ten slotte wijzen de leden van de fractie van D66 op de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Pechtold (D66) aan de minister van Buitenlandse zaken over de mogelijkheid tot tijdelijke opvang van voortrekkers op het gebied van mensenrechten uit Iran (ingezonden 15 februari 2010). De leden constateren dat de minister in zijn beantwoording aangeeft bereid te zijn om te onderzoeken welke mogelijkheden Nederland heeft om, binnen de marges van het Europese en nationale visabeleid, mensenrechtenverdedigers tegemoet te komen en hier een verblijf aan te bieden. De leden vragen de minister wat de status is van zijn onderzoek, en wanneer hij verwacht hierover te kunnen rapporteren. De leden van de fractie van D66 vragen de minister of hij bekend is met de beantwoording van het college van burgemeester en wethouders te Den Haag van 18 mei 2010, op schriftelijke vragen van de gemeenteraadsleden I.M. Vianen en J.C. Sneller, waarin het college aangeeft dat Den Haag zijns inziens zeer geschikt is om in het kader van het Shelter City Initiative de rol van gastheer voor mensenrechtenverdedigers op zich te nemen. Deelt de minister deze mening? Is het waar dat zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau over de voortgang van het initiatief contacten onderhouden worden tussen de gemeente Den Haag en het ministerie van Buitenlandse Zaken? Zo ja, in welk stadium bevinden deze besprekingen zich?

Westelijke Balkan

Volgens de leden van de PvdA-fractie zijn de beoordeling van de hoofdaanklager van het Joegoslavië Tribunaal (ICTY) doorslaggevend voor de vervolgstappen die er met de landen van de Westelijke Balkan gezet gaan worden. Helaas beschikken we nog niet over de rapportage, maar de regering maakt al duidelijke welke stappen er gezet kunnen gaan worden bij een positieve beoordeling. Wat de leden van de PvdA-fractie betreft is de beoordeling door de hoofdaanklager van het ICTY over de (mate van) samenwerking met het ICTY doorslaggevend voor zetten van verdere stappen. Voor de leden van de PvdA-fractie is een nieuw positief rapport van hoofdaanklager Brammaertz over de samenwerking van Servië met het ICTY nodig om over te kunnen gaan tot ratificatie van de Stabilisatie- en Associatie Overeenkomst (SAO). De leden van de PvdA-fractie hebben niets er niets op tegen om het perspectief op lidmaatschap voor de landen van deze regio te herbevestigen, maar alleen onder de nadrukkelijke voorwaarde van strikte toepassing van de toetredingscriteria. Heeft de minister benadrukt dat het noemen van eventuele toetredingsdata niet aan de orde is omdat er pas sprake kan zijn van toetreding nadat aan alle toetredingscriteria is voldaan? Heeft de minister toegevoegd dat ook de absorptiecapaciteit van de EU hierbij een belangrijke rol heeft? Een Nederlandse bijdrage aan de verlenging van de civiele EULEX-missie in Kosovo zal door de PvdA-fractie op constructieve en welwillende wijze beoordeeld worden.

De leden van de SP-fractie steunen de druk op de landen van de Westelijke Balkan, Servië en Kroatië, om mee te werken met het Joegoslavië Tribunaal. Dat geldt ook voor de noodzaak om samenwerking met het ICTY op te nemen in onderhandelingshoofdstuk 23. Met betrekking tot de zin dat «nog veel werk is te verrichten» voor EULEX in Kosovo hebben de leden van de SP-fractie de vraag wat dat in de praktijk betekent. Om hoeveel jaar gaat het daarbij? Welke moeilijkheden ziet de regering in het verschiet?

De leden van de VVD-fractie zouden graag vernemen hoe het voorzichtige optimisme van hoofdaanklager Brammert over een arrestatie van Mladic zich verhoudt tot het feit dat de familieleden van Mladic de Servische autoriteiten hebben verzocht om hem dood te verklaren.

Oost-Afrika: piraterij (ook OS)

De leden van de CDA-fractie hebben waardering voor de inzet van Hoge Vertegenwoordiger (HV) Ashton ten aanzien van de overdracht van piraterijverdachten. Onduidelijk blijft echter welke afspraken precies met Kenia zijn gemaakt over de MoU's en op basis van welke argumenten Kenia wel of niet besluit tot berechting van verdachten. Kan de minister daar op in gaan? Wat zal de ingestelde taakgroep gaan onderzoeken? En wat kan de EU nog doen om de werking van de MoU's op dit moment te verbeteren? Op welke manier wordt overleg tussen de verschillende landen in de regio bevorderd om een eerlijkere spreiding van opgepakte piraten te bewerkstelligen? De leden van de CDA-fractie steunen verder de inzet van de regering om de mogelijkheid van regionale berechting van piraterijverdachten te bevorderen. Het bezoek van HV Ashton maakt duidelijk dat ook andere mogelijkheden moeten worden onderzocht zodat berechting van piraten ook op lange termijn verzekerd is. De instelling van een Somalisch hof in de regio zou een duurzame oplossing zijn. Heeft HV Ashton deze optie ook besproken op haar reis door de regio? Zo ja, hoe staan de landen in de regio ten aanzien van deze optie? Op welk moment zal het advies van het EU-raadssecretariaat worden uitgebracht, waar Nederland op heeft aangedrongen?

De leden van de PvdA-fractie ondersteunen de inzet om te komen tot juridische vervolging van piraten in de regio zelf. Welke andere landen naast Kenia komen hiervoor eventueel nog in aanmerking? Alleen een integrale aanpak, waarbij ook de problematiek van de lokale visserij wordt meegenomen, zal de piraterijbestrijding meer diepgang kunnen geven dan de huidige symptoombestrijding.

De leden van de VVD-fractie horen graag hoe ruim de term «het bestrijden van de armoede in de regio» (in verband met de berechting van piraterijverdachten) in de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken moet worden verstaan. Gaat het dan ook om ontwikkelingshulp voor landen als Kenia en Tanzania?

De leden van de D66-fractie constateren dat er uitgebreid gesproken is over de EU-missie Atalanta en piraterij bij Somalië. Kan de minister aangeven wat zijn inbreng is geweest tijdens deze bespreking? Steunt hij de voorstellen die de Hoge Vertegenwoordiger Ashton heeft gedaan, of beperkt deze steun zich tot een speciaal Somalisch hof voor berechting van piraten?

Haiti – rampenrespons

De leden van de PvdA fractie delen de mening van de minister dat de VN bij rampenrespons leidend moet zijn in de coördinatie van de internationale hulp buiten de EU. De leden van de fractie van de PvdA ondersteunen dat rampenrespons weliswaar vaak een militaire component heeft, maar dat de civiele en humanitaire component het belangrijkste zijn. Versterking van de EU-rampenrespons in algemene zin zal naar de mening van de leden van de PvdA-fractie voor zover daarbij ook sprake is van de mogelijke inzet van militaire middelen, van begin af aan afgestemd dienen te worden met de middelen die beschikbaar zijn via de NAVO-kanalen.

De leden van de D66-fractie zijn verheugd met het initiatief van de Hoge Vertegenwoordiger Ashton om ten aanzien van rampenrespons de bestaande EU-procedures- en mechanismes te vereenvoudigen, verbetering te zoeken in de coördinatie – zowel in Brussel als in het desbetreffende rampgebied –, en verder te werken aan de zichtbaarheid van de EU. De leden van de D66-fractie vragen de minister wanneer dit initiatief praktisch wordt uitgewerkt, en of de kaders van het initiatief verder uiteengezet kunnen worden.

Cuba

De leden van de CDA-fractie betreuren het dat de politieke dialoog met Cuba nog geen aansprekend resultaat heeft opgeleverd, dat de mensenrechtensituatie nog steeds slecht is en dat vele politieke gevangenen nog vastzitten, en de leden betreuren het overlijden van een gevangene na zijn hongerstaking. Een klein lichtpuntje is de gestarte dialoog tussen de Katholieke kerk en de Cubaanse regering. Zij hopen dat deze gesprekken een opening bieden en bijdragen aan verbetering van de situatie in Cuba. Maar de niet verbeterde situatie geeft geen aanleiding om het gemeenschappelijk standpunt van de EU te herzien, dit zou ook een geheel verkeerd signaal richting Cuba zijn en de leden van de CDA-fractie steunen dan ook de inzet van de regering om het EU-standpunt te handhaven. Wordt de opvatting van de Nederlandse regering breed gedeeld binnen de EU? Verwacht de minister dat het Spaans voorzitterschap, dat begin dit jaar heeft ingezet op herziening (versoepeling) van het gemeenschappelijk standpunt, tijdens de aanstaande Raad hierop wil aansturen? Zo ja, acht de minister de kans groot dat meerdere lidstaten

zich hier achter gaan scharen? Wijziging kan alleen met unanimiteit in de Raad. Indien nodig vragen deze leden de minister zich hier dan tegen te verzetten. Wat kan de EU doen opdat de politieke dialoog wel tot resultaat leidt?

De leden van de PvdA-fractie zijn akkoord met de inzet op voortzetting van de politieke dialoog met Cuba, zolang de positie van de mensenrechten zich daar niet verbetert.

De leden van de SP-fractie delen de regeringsopvatting dat moet worden aangedrongen op onvoorwaardelijke vrijlating van alle politieke gevangenen en verbetering in de mensenrechtensituatie. Ook delen de leden van de SP-fractie de opvatting tot voortzetting van de politieke dialoog.

De leden van de VVD-fractie ondersteunen de regering in haar standpunt dat het gemeenschappelijk standpunt met betrekking tot Cuba moet worden gehandhaafd zolang dat land geen vooruitgang boekt op het gebied van de mensenrechten en onvoldoende inzet toont voor een zinvolle politieke dialoog.

Korfoe – proces (OVSE vrijheid media)

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af wat de minister verstaat onder een voldoende inhoudelijke OVSE-agenda. Nederland heeft voorstellen gedaan voor afspraken die de volledige implementatie van het OVSE-*acquis* op het gebied van vrijheid van media moeten bevorderen. Kan de minister toelichten of hij hiermee bedoelt dat dit geldt voor alle leden van de OVSE? En op welke wijze kunnen de landen worden gestimuleerd om het OVSE-*acquis* op het gebied van vrijheid van media te bevorderen? Is de minister van plan, nu Nederland het bevorderen van vrijheid van media heeft ingebracht, ook aandacht te vragen voor schendingen het recht van persvrijheid in OVSE landen, zoals bijvoorbeeld Italië? Mits ook serieus genomen door de Russen achten de leden van de PvdA-fractie de inzet voor een revitalisering van de OVSE zeer zinvol en wenselijk vooral inzake de gewenste ontdooiing van de frozen conflicts binnen de grenzen van de voormalige Sovjet-Unie. Is er enig zicht op dat de Russische Federatie ook daadwerkelijk het gehele OVSE-*acquis* serieus op tafel wil houden?

De leden van de SP-fractie vragen de minister wat de discussie in de OVSE inhoudt over de agenda van een OVSE top.

Georgië

Voor zover bekend ging het op de verkiezingsdag in Georgië zelf redelijk goed, de leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de minister de mening deelt dat het probleem bij de (lokale) verkiezingen ook zit in het «electoral environment», zoals toch een tekort aan echte onafhankelijke nationale media? Er is bijvoorbeeld onduidelijkheid over wie de grote TV zenders beheert. Op dit moment lijkt een escalatie in de afvallige gebieden niet waarschijnlijk, maar het beleid van de Georgische regering in sommige regio's (zoals de wet op de bezette gebieden) kan een negatief effect hebben. De conflicten in Zuid-Ossetië en Abchazië resulteren in een negatieve houding van de overheid ten aanzien van Rusland, dit kan de partijen polariseren. Deelt de minister de mening dat hiermee het risico voor een volgende conflict toeneemt? Op welke wijze denkt de minister dat de EU hierin een bemiddelende rol kan spelen? Hoe zwaar weegt de veiligheid in deze regio's voor de onderhandelingen voor een nieuw Associatieakkoord? Het democratiseringsproces in Georgië lijkt, na de vooruitgang die sinds 2000 is geboekt, nu vertraagd en in sommige

gevallen gestagneerd te zijn. Deelt de minister de mening dat het democratiseringsproces een belangrijk onderdeel van een nieuw associatieakkoord dient te zijn? Welke opstelling verwacht de minister van Rusland jegens de EU indien er een nieuw associatieakkoord met Georgië komt? De leden van de PvdA-fractie ondersteunen de inzet voor een versterking van de EU-relaties met dit land.

De leden van de SP fractie vragen zich af of het klopt dat de OVSE onregelmatigheden heeft geconstateerd bij de gemeenteraadsverkiezingen van 30 mei en dat dit niet voor het eerst was in de recente reeks van verkiezingen in Georgië. Kan de minister uitleggen waarom nu onderhandelingen over een nieuw en veelomvattend Associatieakkoord van de EU met Georgië moeten worden gestart? Het eindoordeel van de OVSE over deze verkiezingen is nog niet gereed, maar als verkiezingen in Georgië de toets van de kritiek niet kunnen doorstaan, waarom dan de economische banden aanhalen? Wat is de stand van onderhandelingen over Zuid-Ossetië en Abchazië?

Soedan

De leden van de SP-fractie vragen de minister in te gaan op berichten dat het mandaat van UNAMID in Soedan mogelijk uitgebreid gaat worden. Is het waar dat – in tegenstelling tot het recent verlengde UNMIS mandaat waarin de bescherming van de burgerbevolking een hogere prioriteit heeft gekregen – dit niet het geval zal zijn bij de uitbreiding van het UNAMID mandaat? Zo ja, waarom zal er minder aandacht komen voor de bescherming van burgers en meer aandacht voor early recovery? Wat is het standpunt van Nederland in dezen?

De leden van de VVD-fractie zouden willen horen in hoeverre UNMIS daadwerkelijk bescherming kan bieden aan de burgerbevolking in Zuid-Soedan, wanneer bijvoorbeeld de regering in Khartoem geen genoeg zou nemen met een uitslag van het referendum over de zelfbeschikking voor Zuid-Soedan. Is voor een dergelijke taak de omvang van UNMIS niet veel te beperkt? Dreigt hier niet een situatie dat de (eventuele) opdracht de mogelijkheden van UNMIS verre te boven gaat?

Kinderarbeid

Naar de mening van de leden van de PvdA-fractie behoeft de gewenste samenhangende, coherente beleidsaanpak van de EU gericht tegen kinderarbeid nu ook concrete instrumenten en middelen op alle genoemde terreinen om deze effectief te kunnen maken. Kan de minister aangeven welke instrumenten en middelen op die diverse terreinen nu reeds beschikbaar zijn en welke lacunes om concrete aanvulling vragen? Wat gaat de minister verder concreet doen met de aanbevelingen uit het rapport «Combatting Child Labour»? Het is goed dat de Commissie aangeeft dat restrictieve handelsmaatregelen verder onderzocht moeten worden, maar gezien ook de cijfers van de Internationale Arbeidsorganisatie ILO moet er haast gemaakt worden met concrete maatregelen. Gaat de minister de Commissie vragen om een termijn waarbinnen het onderzoek moet zijn afgerond?

EUBAM Rafah

De leden van de CDA-fractie steunen het feit dat Nederland wederom een bijdrage gaat leveren aan de EUBAM Rafah missie, maar kan de minister ingaan op de voortgang? Deze missie is toch in ruste? Op welke wijze kan de minister bevorderen dat de missie weer geactiveerd wordt, met daaraan toegevoegd een maritieme component? Is de minister ook van

mening dat n.a.v. de gebeurtenissen met het hulpkonvooi richting Gaza op 31 mei jongstleden de EU een rol kan spelen bij gecontroleerde openstelling van de grenzen met Gaza?

OS DEEL:

Millennium Development Goals

De leden van de PvdA-fractie hebben er met instemming kennis van genomen dat de regering voorstander is van regelmatige bespreking van de hulpinspanningen van de lidstaten in de Raad. Maar uit de bespreking moeten wel concrete conclusies en afspraken komen. Op welke wijze zal de regering tijdens de komende Raad andere lidstaten «verzoeken» zich aan gemaakte afspraken over de hulpomvang te houden? Hoe gaat de regering voorkomen dat de huidige euro-crisis leidt tot beperking van de Europese hulpomvang? De leden van de PvdA-fractie vinden dat voorkomen moet worden dat mensen in ontwikkelingslanden de rekening krijgen van slecht EU-beleid: bestaande afspraken over de hulpomvang moeten onverkort blijven staan.

De leden van de SP-fractie zien graag een reactie van de minister op het 6^e Alliance 2015-Watch Report «The EU's Contribution to the Millennium Development Goals. Keeping the Goals Alive», dat begin deze maand is verschenen. Kan de minister daarbij in het bijzonder ingaan op de aanbevelingen die Alliance 2015 doet onder punt 6, 7 en 8 met betrekking tot de begrotingssteun die de Europese Commissie geeft en de gevolgen die dat heeft voor de uitgaven die ontwikkelingslanden kunnen doen op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs? Wat gaat de minister concreet doen om ervoor te zorgen dat de Europese Commissie haar uitgaven op onder meer het gebied van honger, basis gezondheidszorg en onderwijs en milieu weer laat stijgen? Wat gaat de minister concreet doen om ervoor te zorgen dat de Europese Commissie haar uitgaven aan onderwijs en gezondheidszorg in Sub-Sahara Afrika weer op hetzelfde niveau laat komen als zij Azië en Latijns-Amerika doet (te weten 20%)? De leden van de SP-fractie vragen zich af wanneer de Kamer de in het Algemeen Overleg RAZEB van 12 november 2009 toegezegde notitie over bureaucratie in de Europese Ontwikkelingssamenwerking kan verwachten. De uiterlijke datum stond op 1 april 2010. In hetzelfde debat zegde de minister de Kamer toe dat hij in Europees verband zou kijken hoe de verschillende eisen van de verschillende (multilaterale) donoren beter op elkaar afgestemd kunnen worden door bijvoorbeeld in ontwikkelingslanden niet langer zowel een Poverty Reduction Strategy Paper (PRSP) te verlangen als een Country Strategy Paper (CSP). Hoe staat het daar mee?

De leden van de fractie van D66 wijzen op een recent artikel in *the Economist*¹ waarin duidelijk werd dat de Europese leden van de G8 tijdens de bijeenkomst in Gleneagles (VK, 2005) gedane toezeggingen voor hulp aan Sub Sahara Afrika niet nakomen. Wat gaat de minister eraan doen om ervoor te zorgen dat de Europese Unie als geheel een substantiële bijdrage levert aan het bereiken van de Millennium Development Goals? Gaat de minister zijn Duitse, Franse en Italiaanse collega's en partijgenoten aanspreken op het niet nakomen van hun toezeggingen? Hoe gaat hij voorkomen dat de economische crisis leidt tot afname van de hulp aan ontwikkelingslanden en de steun voor de millennium doelstellingen?

Gendergelijkheid en ontwikkeling

De leden van de CDA-fractie zijn zeer ingenomen met de vaststelling van het EU-actieplan voor gendergelijkheid en de versterking van de positie van vrouwen in relatie tot ontwikkelingssamenwerking. Dit is van belang

¹ The Economist, 27 mei 2010, Failing to deliver, The rich countries will not meet their targets for aid to Africa.

omdat er nog veel op dit terrein moet worden verbeterd. Hoe kan worden voorkomen dat het actieplan een papierentijger blijft? Waaruit bestaan de concrete actiepunten en afspraken?

De leden van de PvdA fractie juichen net als de regering de totstandkoming van het EU-actieplan voor gendergelijkheid en de versterking van de positie van vrouwen in relatie tot ontwikkelingssamenwerking toe. Maar de leden van de PvdA-fractie maken zich wel zorgen over de implementatie en uitwerking. Wat houdt bijvoorbeeld de speciale aandacht voor MDG3 en MDG5 in? Worden daar ook meer middelen voor vrijgemaakt, en zo ja op welke wijze en uit welke fondsen?

Overige onderwerpen

Birma

De leden van de D66-fractie spreken hun teleurstelling uit over de recent gepubliceerde kieswetten in Birma, die weinig ruimte bieden voor vrije en eerlijke verkiezingen. Zij zijn zeer geïnteresseerd in de voorbereiding van een verkennende missie om de mogelijkheden voor een directe dialoog tussen de EU en de Birmese autoriteiten te onderzoeken. De leden vragen de minister of de steun die hij ontving voor zijn uitspraak, dat een randvoorwaarde voor de missie moet zijn dat deze kan spreken met de belangrijkste oppositie van het regime, inhoudt dat dit een harde afspraak is.

Afghanistan

De leden van de D66-fractie steunen het initiatief van de Hoge Vertegenwoordiger Ashton om de versterkte coördinatie tussen de EU en Afghanistan met prioriteit door te voeren in de sectoren sub-nationaal bestuur, landbouw en *rule of law*/politie. Deze leden constateren dat EUPOL niet ter sprake is gekomen. Kan de minister aangeven wat momenteel de praktische status is van deze missie? Zijn er voldoende politietrainers?